

WAT Achterpaden zijn sociaal veilig. De totale achterpadenstructuur is verlicht, overzichtelijk en niet uitnodigend voor onbevoegden.

- HOE**
- Het achterpad is kort, recht, verlicht en minimaal 1,5 meter breed.
 - Het achterpad ontsluit maximaal tien woningen per zijde of als het achterpad elf tot maximaal twintig woningen per zijde ontsluit, is het achterpad minimaal 1,8 meter breed.
 - Achterpaden vormen geen doorlopende ontsluitingsstructuur voor langzaam verkeer in het woongebied, maar maken tuinen en woningen aan de achterzijde bereikbaar voor bewoners:
 - vanaf de toegang(en) heeft het achterpad maximaal één hoek, splitsing of kruising;
 - het achterpad heeft maximaal twee toegangen;
 - indien een achterpad een hoek, kruising of splitsing heeft, dan is er sprake van twee gekoppelde achterpaden. De minimale breedte van beide achterpaden is in dat geval de vereiste breedte van het deel met de meeste ontsluitingen van woningen.
 - hoeken worden onthoekt. De onthoeking bedraagt een halve vierkante meter. Dit betekent dat aan beide zijden een gelijke afstand van één meter van de hoek wordt afgehaald. In plaats van onthoekingen toe te passen mogen ook vandalismebestendige spiegels geplaatst worden die voldoen aan de SKG KE 572.
 - bij meer dan twee in elkaars verlengde liggende achterpaden dient de ontsluitingsstructuur te worden onderbroken.
 - Het achterpad is voorzien van (openbare) verlichting met een kleurweergave van minimaal 60 (Ra) en
 - met een lichtpuntafstand van maximaal zes keer de lichtpunthoogte;
 of
 - bij aanwezigheid van voldoende bergingen, dan aan elke berging in de tuin, zo hoog mogelijk, minimaal twee meter vanaf het maaiveld, en zo dichtbij mogelijk maar met een maximale afstand van 0,3 meter vanaf de grens van het achterpad; met een maximale onderlinge afstand van 12 meter;
 of
 - via openbare verlichting met een gemiddelde horizontale verlichtingssterkte van minimaal 2 lux (E_{gem}), met een gelijkmatigheid van tenminste 0,15 U_h.
 - de verlichting moet altijd door middel van schemerschakeling worden ingeschakeld.

Zie ook S2, S6, K2, W7

Achterzijden van woningen zijn kwetsbaar voor woninginbraak. Achterpaden vormen de toegang tot achterzijden van woningen. Veel gebruikers voelen zich regelmatig onveilig in smalle en onoverzichtelijke paden. Het Politiekeurmerk Veilig Wonen richt zich op het terugdringen van de anonimiteit en het verhogen van de betrokkenheid door slechts een beperkt aantal tuinen op het pad te laten uitkomen en geen doorgaande routes te creëren. Door een pad zo te maken dat het in één oogopslag te overzien is (verlicht, kort, breed, geen nissen of zijtakken), is het prettig in het gebruik. Maximaal twee ontsluitingen zorgen ervoor dat een dader niet veel vluchtwegen heeft en dat een achterpad overzichtelijk is. Echter, indien meer dan twee achterpaden in elkaars verlengde liggen, kan er een ongewenste verkeersroute door de wijk ontstaan. Indien dat het geval is zullen er maatregelen genomen moeten worden, bijvoorbeeld door een achterpad doodlopend uit te voeren. Hoeken, splitsingen en kruisingen in achterpaden zijn plaatsen waar mensen zich minder veilig voelen. Meer dan één hoek zorgt voor een verminderde overzichtelijkheid en is dan ook niet toegestaan.

TOEPASSING EN INTERPRETATIE

Het Politiekeurmerk Veilig Wonen adviseert om géén achterpaden aan te leggen. Dit is niet bij alle woningtypen mogelijk. Als toch een achterpad wordt aangelegd is dit bij voorkeur doodlopend, bijvoorbeeld door het doortrekken van tuinen, of het plaatsen van schuren op dit pad. Om het veiligheidsgevoel op het pad te vergroten is het aan te raden dat bewoners vanuit de achtertuin op het pad kunnen kijken. Dit vergroot ook de

kans op herkenning van een eventuele dader. Door het volledig kunnen overzien van een achterpad, voelen bewoners zich veiliger. Ze kunnen bij de entree van het achterpad beslissen of er iets aan de hand is en of ze wel of niet het pad op willen. Daarom ook liever geen zijpaden of nissen (verbredingen). Doodlopende paden hebben het voordeel dat er geen netwerk van achterpaden ontstaat, waardoor iemand zich vrijwel ongezien door de wijk kan bewegen. Als een achterpad niet doodlopend is

Achterpaden die in elkaars verlengde liggen kunnen voor een ongewenste verkeersroute door de wijk zorgen

K4 VERVOLG

(doorlopende ontsluitingsstructuur), wordt het in praktijk ook gebruikt door fietsers en bromfietzers, waardoor overlast kan ontstaan. Daarom geeft eis K4 aan dat er maximaal twee toegangen tot een achterpad mogen zijn.

Breedte

De breedte van het achterpad, minimaal 1,5 meter, is afhankelijk van het aantal aanliggende woningen. Deze breedte zorgt ervoor dat mensen elkaar redelijk kunnen passeren. Het pad biedt overzicht. Bij grotere aantallen woningen wordt het overzicht verbeterd door het pad breder te maken. Uitgangspunt van eis K4 is dat, als een achterpad niet recht is (bijvoorbeeld een pad in een L- of T-variant) beide delen minimaal de voorgeschreven breedte hebben van het achterpad. Dit betekent bij een ontsluiting van maximaal tien woningen per zijde dat beide delen minimaal 1,5 meter breed zijn. Bij een ontsluiting van elf tot maximaal twintig woningen zijn beide delen minimaal 1,8 meter breed.

Afsluiten

Als de verhouding tussen het aantal aan het pad liggende tuinen en de breedte niet klopt, zal dit onder de aandacht moeten worden gebracht van de Commissie van compenserende maatregelen (voorheen Dispensatiecommissie). De compenserende maatregel zou de mogelijkheid om het pad af te sluiten met een poort of toegangshek kunnen zijn. Verbreden heeft echter de voorkeur, omdat dat niet afhankelijk is van organisatorische maatregelen die bewoners moeten nemen.

Een toegangshek in het achterpad:

- Is geplaatst aan het begin van het achterpad.
- Biedt doorzicht naar het achterliggende pad bijvoorbeeld door het toepassen van een spijlenhek. De afstand tussen de spijlen is minder dan 15 cm.
- Is minimaal 1,8 meter hoog.
- Is zelfsluitend.
- Is voorzien van een flipperbeveiliging.
- Is van de binnenkant zonder sleutel te openen. Het bedieningspunt dient afgeschermd te worden tegen manipulatie vanaf de buitenzijde.

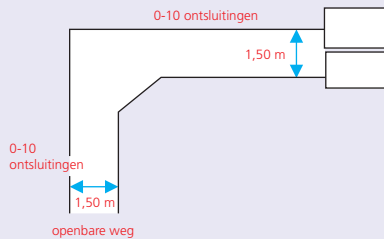
Om bediening van het bedieningspunt van buitenaf te voorkomen, kan een beschermingsplaat worden aangebracht met een minimale afstand tussen het bedieningspunt van zeventig cm. Hierdoor wordt bediening door handreiking voorkomen. Over het algemeen volstaat een beschermingsplaat als het

Rechte achterpaden

Een achterpad heeft maximaal twee ontsluitingen. Vanaf de ontsluiting heeft een achterpad maar één hoek, kruising of splitsing.

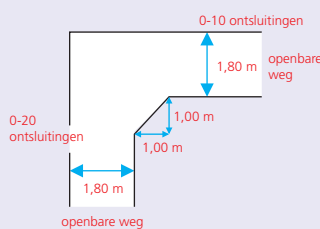
Doodlopend achterpad in L-vorm

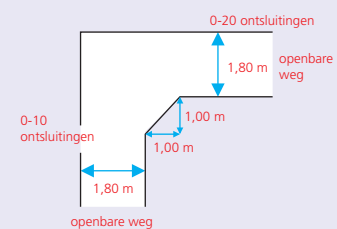
1-10 ontsluitingen 1,50 m per zijde

De minimale breedte van een achterpad is afhankelijk van het hoogste aantal ontsluitingen van woningen, gemeten aan 1 zijde van 1 deel. Is dit maximaal 10 dan zijn beide delen minimaal 1,50 meter breed. Is dit van 11 tot en met 20 woningen dan zijn beide delen minimaal 1,80 meter breed.

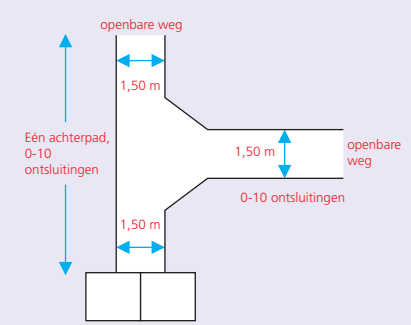
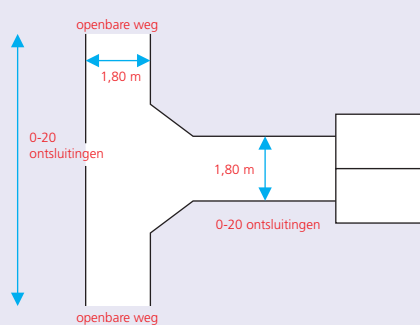
Doorlopend achterpad in L-vorm

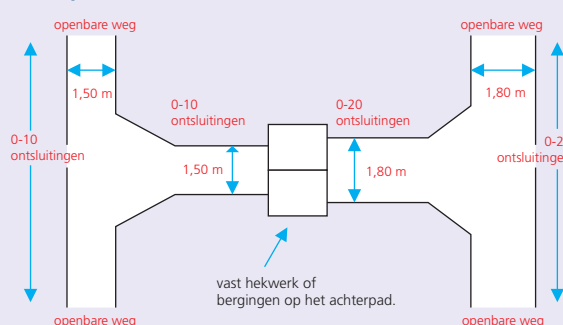
OF

T constructie: maar twee ontsluitingen

Achterpad in een H structuur

Het horizontale achterpad is dmv bergingen doodlopend gemaakt. Hierdoor ontstaan er twee achterpadconstructies met elk twee achterpaden.

bedieningspunt bestaat uit een draaiknopcilinder. Als het bedieningspunt aan de binnenzijde bestaat uit een deurkruk dan is een beschermingsplaat niet afdoende. Deze deurkruk kan namelijk eenvoudig met een hulpmiddel, bijvoorbeeld een stok of een tak, bediend worden. Hierbij kan een kokervormige (rond of rechthoekig) afscherming een oplossing zijn.

Een toegangshek vraagt discipline van bewoners, zeker als het veel bewoners zijn: er zijn dan veel sleutels in omloop, er kan geluidsoverlast optreden door het dichtvallen van het metalen hek, er is niet altijd een muur om het hek tussen te zetten, drangers werken vaak niet meer na enige tijd en spelende kinderen kunnen niet makkelijk heen en weer tussen woning en openbare ruimte. Om geluidsoverlast te voorkomen, wordt aanbevolen om het hekwerk aan losse staanders te bevestigen. Ook het gebruik van rubbers aan het hekwerk om geluidsoverlast te verminderen of voorkomen, verdient extra aandacht.

In nieuwbouwwijken kennen bewoners elkaar dikwijls nog niet, waardoor het moeilijk is afspraken te maken. Bewoners zien niet altijd het nut van een poort in of stellen het gemak om de poort open te laten boven de veiligheidsaspecten. In de bestaande bouw werkt het afsluiten van een achterpad vaak beter. Zo leverde het afsluiten in de Amsterdamse binnenstad positieve resultaten op. Er zijn meerdere voorbeelden door het hele land te noemen met positieve ervaringen met hekafsluitingen, zolang de bewoners er maar achter staan. Er is draagvlak nodig om de poort goed te gebruiken. Een poort (al dan niet afgesloten), een laag hekje of boog aan het begin van het achterpad geeft het achterpad een semi-privaat karakter, wat als drempel werkt om dit pad te betreden. Deze oplossing is natuurlijk onvoldoende als een afgesloten poort wordt geëist.

Tip

Sommige gemeenten geven subsidie op een gedeelte van de aanschafkosten van hekken of achterpadverlichting als stimulans dat bewoners gezamenlijk nadenken over de veiligheid in hun woonomgeving.

Einde van het achterpad

Het achterpad eindigt zodra dit doorsneden wordt door een openbare weg, bijvoorbeeld een voet- of fietspad, een rijbaan of een combinatie daarvan. Essentieel daarbij is wel dat die openbare weg tenminste vier meter breed dient te zijn om het achterpad te laten eindigen. Dergelijke situaties hebben geen invloed op een doorlopende achterpadstructuur. Meer dan twee in elkaars verlengde liggende achterpaden zou een doorlopende achterpadstructuur kunnen vormen. Dit is niet toegestaan en kan voorkomen worden door achterpaden doodlopend te maken.

Aantal ontsluitingen van woningen

Bij een recht achterpad wordt het maximaal aantal woningen aan één zijde geteld. Op basis hiervan wordt de minimale breedte bepaald. Meer dan twintig ontsluitingen aan één zijde is niet toegestaan. Via een recht achterpad kunnen dus maximaal veertig woningen worden ontsloten. Bij een L- of T-vorm van het achterpad wordt niet 'om de hoek' geteld. Elk recht deel van het pad mag dan maximaal twintig ontsluitingen aan één zijde hebben. Omdat meer dan één hoek, kruising of splitsing niet is toegestaan, kan een totaal achterpad in een L- of T-vorm aan één zijde nooit meer dan veertig woningen ontsluiten.

Onthoeking

Onthoeking van een 'knik' in een pad heeft als doel de hoek overzichtelijk te maken en verstoppen direct achter de hoek onmogelijk te maken. Onthoeking moet precies de omschreven maat hebben. Een andere maat werkt niet goed genoeg. Als de onthoeking groter is, ontstaat namelijk een klein pleintje dat aantrekkelijk kan zijn om te staan/hangen. Dit is ongewenst. Is één van de paden op de hoek breder dan vier meter, dan is onthoeking niet nodig. Ook zonder onthoeking is een dergelijke splitsing voldoende overzichtelijk. Hoeken mogen ook overzichtelijk gemaakt worden door het toepassen van een vandalismebestendige spiegel conform SKG KE 572.

Verlichting

Verlichting in het achterpad zorgt ervoor dat het pad, ook in het donker, te overzien is. Het vergroot de kans op herkenning van een dader. Indien er een toeleidend pad is naar het feitelijke achterpad dan dient uiteraard

Achterpad afgesloten met toegangshek

Fout: toegangshek heeft op deze manier geen nut

K4 VERVOLG

Duurzame onthoeking bij oplevering

ook dit pad volgens deze eis verlicht te worden. Openbare verlichting heeft de voorkeur vanwege het geregelde onderhoud, maar er is ook de mogelijkheid om schemergeschakelde armaturen aan de bergingen aan te brengen. Deze moeten dan wel in het achterpad hangen. Ook is het toegestaan om lampen aan de berging in de tuin of op de hoek te monteren. Hieraan is de voorwaarde verbonden dat ze zo hoog mogelijk en op elke berging zijn aangebracht en ook worden ingeschakeld door middel van een schemerschakeling. Het later plaatsen van hoge schuttingsen mag geen nadelig effect hebben op (gelijkmatige) verlichting zodat de maatvoering van minimaal twee meter is aangegeven. Als het verlichtingsarmatuur op die plaats wordt gemonteerd, moet het verlichtingsarmatuur zo dicht mogelijk bij het achterpad zijn aangebracht (maximaal dertig centimeter vanaf de grens met het achterpad) om schaduwwerking in het pad zo klein mogelijk te maken. Indien de afstand tussen armaturen die binnen de erfgrens hangen meer is dan twaalf meter, dan dient hiertussen extra verlichting aangebracht te worden. Dit kan met name bij enkelzijdige verlichting voorkomen. Het onderhoud en de elektriciteit komen in dergelijke gevallen voor rekening van de bewoner. Door het monteren van een verlichtingsarmatuur op elke berging, is de gelijkmatigheid van de verlichting dikwijls voldoende.

Doorlopende achterpadenstructuur

Doodlopende achterpaden zijn niet verplicht in het PKVW. Onderzoek heeft echter wel aangetoond (Drs. M. López, RCM-advies, 2007/2008) dat hoe verder men de wijk in kan lopen via paadjes en achterpaden (zonder te worden herkend), hoe groter de kans op criminaliteit. Er is dan immers sprake van meer vluchtmogelijkheden. Daarnaast kunnen in elkaars verlengde liggende achterpaden zorgen voor overlast van fietsers en bromfietzers die dit als verkeersroute gaan gebruiken. Een doorlopende ontsluitingsstructuur is dan ook niet toegestaan. Bij meer dan twee in elkaars verlengde liggende achterpaden zal een achterpad bewust onderbroken moeten worden door bijvoorbeeld het tegen elkaar plaatsen van tuinen of het doodlopend maken door het plaatsen van bergingen.

Een lamp op elke berging

Zowel achterpad als tuin worden goed verlicht

Hier is een combinatie van het verlichten van de bergingsdeur en het achterpad goed te zien

Openbare verlichting aan het begin van het achterpad heeft meerwaarde